
GeneralforsamlingDistr.: General
1. april 2022Original: engelsk
Oversettelse T Schröder/NVIO

76. generalforsamling

Dagsordenpunkt 150

**Administrative og budsjettmessige aspekter ved finansieringen av
FNs fredsbevarende operasjoner****Posttraumatisk stresslidelse - rammeverk for uniformert personell****Rapport fra den rådgivende komité for administrative og
budsjettmessige spørsmål****I. Introduksjon**

1. Den rådgivende komité for administrative og budsjettmessige spørsmål har behandlet rapporten fra generalsekretæren om rammeverket for posttraumatisk stresslidelse (PTSD) for uniformert personell ([A/76/662](#)). Under behandlingen av rapporten møtte komiteen representanter for generalsekretæren online, som ga ytterligere informasjon og avklaring, og avsluttet med skriftlige svar datert 18. mars 2022.

2. Generalsekretærens rapport er avgitt i henhold til generalforsamlingens resolusjoner [74/280](#) og [75/293](#). I sin rapport gir generalsekretæren informasjon om en studie av PTSD-krav knyttet til uniformert personell og presenterer et forslag til et PTSD-rammeverk som tar sikte på å fremme en bærekraftig og hensiktsmessig tilnærming til kompensasjon av PTSD-krav (ibid., para. 4). Han gir også informasjon om status for PTSD-krav mottatt av sekretariatet (ibid., para. 8).

II. Bakgrunn

3. De forente nasjoner yter kompensasjon for død og funksjonshemming til uniformert personell som har vært deployert til FN-operasjon, i samsvar med generalforsamlingens resolusjon [52/177](#) og påfølgende resolusjoner. I sin rapport angir generalsekretæren at PTSD er en psykisk lidelse anerkjent av Verdens helseorganisasjon og at den ofte resulterer i kronisk funksjonshemming (ibid., para. 30). Sekretariatet har mottatt et betydelig antall PTSD-uførhetskrav knyttet til uniformert personell siden 2017 og forventer ytterligere krav i nær fremtid (ibid., paragraf 2 og 8).

4. **Den rådgivende komité gir sin hyllest til det uniformerte personellet som deployeres i FN-operasjoner. Komiteen anerkjenner deres tjeneste og de utfordrende omstendighetene de opererer under som kan føre til død og funksjonshemming, inkludert PTSD. Komiteen gjentar viktigheten av en rask avgjørelse av alle dødsfalls- og uførhetskrav, inkludert PTSD-krav.**

5. Den rådgivende komité minner om at etter mottak av 342 PTSD-krav, inkludert 304 relatert til avsluttede operasjoner, mellom 2017 og 2019, hadde generalsekretæren bedt om et beløp på USD 3.545.400 for kompensasjon for PTSD-saker som oppsto fra de avsluttede fredsbevarende operasjonene over det foreslåtte støttekontobudsjett for 2020/21 ([A/74/809](#), paragraf 16-20). Komiteen understreket behovet for tidlig oppgjør av dødsfall og uførhetskrav, og merket seg med bekymring det betydelige antallet uavklarte PTSD-krav og understreket viktigheten av å håndtere etterslepet i tide. Med sikte på å fremme en bærekraftig og hensiktsmessig tilnærming til PTSD-krav, anbefalte komiteen at generalforsamlingen ber generalsekretæren om å utarbeide, så snart som mulig, en studie for behandling av generalforsamlingen. Studien var ment å gi en helhetlig analyse av de politiske, juridiske, administrative og økonomiske aspektene ved saken, inkludert prosedyrene for behandling av krav, medisinske standarder, budsjettmetodikk for ansvarsberegning og finansieringskilde. Forslaget skulle også inneholde informasjon om antall innsendte, avviste, avsluttede og ventende PTSD-krav fra aktive og avsluttede fredsbevarende operasjoner de siste årene, sammen med tilsvarende kompensasjonsbeløp og finansieringskilde. I påvente av fullføringen av studien anbefalte komiteen ikke å vedta de foreslåtte ressursene på USD 3.545.400 for PTSD-kompensasjon under støttekontoen (ibid., paragraf 21). I mellomtiden anbefalte komiteen godkjenning av ressursene som ble foreslått for behandling av de utestående kravene: tre nye stillinger (2 P-4 og 1 GS (OL)) og et beløp på USD 75.000 for en konsulent (ibid., paragraf 36) og 38). I sin resolusjon [74/280](#) støttet generalforsamlingen konklusjonene og anbefalingene i komitéens rapport.

6. Den rådgivende komité ble under behandlingen av støttekontobudsjettet for perioden 2021/22 informert om at det var mottatt ytterligere krav som resulterte i 380 pågående PTSD-krav, hvorav 305 var medisinsk vurdert. I tillegg var PTSD-studien ikke fullført. Konsultasjoner pågikk, blant annet gjennom et rådgivende styre bestående av representanter for 26 medlemsland, med sikte på å fremme et forslag om et PTSD-rammeverk i sammenheng med fredsbevarende budsjett for 2022/23 ([A/75/849](#), paragraf 58 og 59). Komiteen ønsket opprettelsen av et rådgivende styre velkommen og understreket viktigheten av å utvikle, så snart som mulig, et PTSD -rammeverk for behandling av generalforsamlingen (ibid., punkt 60). I sin resolusjon [A/75/293](#) godkjente forsamlingen konklusjonene og anbefalingene i komiteens rapport.

III. Studie for å utvikle et rammeverk for posttraumatisk stresslidelse for uniformert personell

7. I paragrafene 9 til 17 i sin rapport gir generalsekretæren informasjon om PTSD-studiemetodikken. Studien ble tilført informasjon gjennom regelmessige orienteringer og konsultasjoner med det etablerte rådgivende utvalget bestående av representanter fra 26 medlemsland¹, inkludert de 10 største troppe- og politibidragstende landene og økonomisk bidragende land. I tillegg ble studien tilført informasjon gjennom en nettbasert undersøkelse distribuert til 124 troppe- og politibidragstende land for å samle informasjon om nasjonale rammeverk for PTSD; orienteringer med alle troppe- og politibidragstende land; intervjuer med eksperter fra medlemsstatene og sekretariatet, inkludert fra feltoperasjoner; og en vitenskapelig litteraturgjennomgang. **Den rådgivende komité anerkjenner det brede spekteret av innspill som ga grunnlaget for studien og anerkjenner det avgjørende bidraget fra medlemsstatene (se også [A/75/849](#), punkt 60).**

8. I sin rapport skisserer generalsekretæren sentrale funn fra studien. **Den rådgivende komité understreker spesielt følgende:**

(a) **Prevalensraten for PTSD hos uniformert personell utplassert til FN-operasjoner er uklart.** Den begrensede vitenskapelige litteraturen som er tilgjengelig indikerer at prevalensraten for PTSD varierer fra 0 til 11 prosent hos militært personell knyttet til deres utplassering til FNs fredsoperasjoner. Svarene på undersøkelsen om troppe- og politibidragstende land antyder en generell PTSD-prevalensrate i området 0 til 20 prosent, samt betydelige forskjeller blant respondentene, med mer enn tre fjerdedeler som

¹ Bangladesh, Brasil, Burkina Faso, Canada, Tsjad, Kina, Egypt, Etiopia, Frankrike, Tyskland, Ghana, India, Indonesia, Japan, Marokko, Nepal, Pakistan, Russland, Rwanda, Senegal, Togo, Uganda, Storbritannia og Nord-Irland, Den forente republikken Tanzania, USA og Uruguay.

rapporterer en prevalensrate mellom 0 og 5 prosent, tre land mellom 6 og 10 prosent og ett land mellom 11 og 20 prosent. Mer enn en fjerdedel av respondentene oppga at de ikke hadde prevalensdata for PTSD (se punkt 8 (c) nedenfor). Utover FN-operasjoner er PTSD-prevalensraten identifisert i typiske militær- og politipopulasjoner som har utplassert til en freds- eller kampfoperasjon mellom 4 og 8 prosent (A/76/622, paragraf 19 og 20). Ved henvendelse ble den rådgivende komiteen informert om at identifiserte PTSD-rater varierte mellom ulike vitenskapelige kilder, empiriske data, populasjoner og perioder, og at ingen kilde kunne hevde å være definitive som en måte å forutsi potensielle fremtidige PTSD-rater i FN;

(b) **Tidsforsinkelse er en vesentlig faktor i utbruddet, anerkjennelsen og behandlingen av PTSD, samt ved innsending av relaterte krav.** På forespørsel ble den rådgivende komité informert om at PTSD-symptomer kan oppstå selv år etter de(n) traumatiske hendelsen(e). I tillegg ble sene utbrudd av PTSD ofte ledsaget av en tidsforsinkelse i gjenkjennelsen/diagnose. Videre kan det permanente funksjonstapet kun beregnes etter fullføring av all nødvendig behandling og oppnåelse av maksimal medisinsk forbedring. I tillegg var det nødvendig med tid for utarbeidelse av krav som må støttes av relevant dokumentasjon på engelsk og deres innsending fra medlemsstatene. Som et resultat kan PTSD-krav bli mottatt av FN lenge etter nedleggelsen av operasjonene der fordringshavere hadde vært deployert og utsatt for de(n) traumatiske hendelsen(e);

(c) **Flere PTSD-krav forventes i fremtiden, men det er usikkerhet med hensyn til antall og tidspunkt.** Undersøkelsen antyder at sekretariatet kan forvente å motta mellom 754 og 1510 PTSD-krav i nær fremtid. Generalsekretæren antyder dessuten i sin rapport potensialet for en betydelig økning i antall krav ettersom medlemslandene etablerer nasjonale systemer for vurdering av PTSD og behandling av relaterte krav (ibid., paragraf 22; se også para. 8(d) nedenfor);

(d) **Nasjonale tilnærminger og ressurser knyttet til PTSD varierer betydelig, og slike forskjeller kan resultere i betydelige forskjeller mellom medlemsstatene med hensyn til PTSD-håndtering og PTSD-krav om kompensasjon.** I tillegg til de betydelige forskjellene i PTSD-prevalensraten, indikerer studien at ikke alle troppe- og politibidragstende land for tiden har formell praksis på plass for å vurdere og behandle PTSD-krav (A/76/662, paragraf 20 og 22). Videre bemerker generalsekretæren en 10 ganger forskjell i antall psykiske helseinstitusjoner og en 40 ganger forskjell i antall per innbygger polikliniske psykiske helsebesøk mellom lav- og høyinntektsland (ibid., para. 45). Forskjeller i nasjonale retningslinjer for psykisk helse, forsikringssystemer og tilgjengeligheten av psykisk helsepersonell kan føre til en betydelig forskjell mellom medlemsstatene (ibid., paragraf 27).

IV. Foreslått rammeverk for posttraumatisk stresslidelse for uniformert personell

9. I sin rapport presenterer generalsekretæren et forslag til et PTSD-rammeverk som dekker de politiske, juridiske, administrative og økonomiske aspektene ved PTSD-krav, samt behovet for forebyggende og avbøtende tiltak. Den rådgivende komité diskuterer aspekter ved det foreslåtte rammeverket i avsnittene nedenfor.

A. Prinsipper og prosedyrer knyttet til påstander om posttraumatisk stresslidelse

10. Generalsekretæren skriver at PTSD-krav mottatt fra medlemsstatene behandles i samsvar med eksisterende prinsipper for kompensasjon for uførhetskrav vedtatt av generalforsamlingen (ibid., paragraf 30). Nøkkelementer i eksisterende retningslinjer, slik de brukes på PTSD-krav, er skissert i avsnitt 30 til 39 i rapporten. For eksempel, i tråd med etablert praksis for krav om funksjonshemming, bør bevisstandarden være «minst like sannsynlig som ikke» for at skadelidtes PTSD ikke ville ha oppstått i fravær av dens tilknytning til en hendelse eller serie av hendelser relatert til deres utplassering til en FN-operasjon. "Minst like sannsynlig som ikke" tilsvarer en sannsynlighet på 50 prosent eller større, med fordelene av tvilen til fordringshavere, hvis bevisene er i likevekt (ibid., paragraf 37).

11. Den rådgivende komité ble etter henvendelse informert om at den eneste praktiske forskjellen mellom PTSD-krav og andre uførekrav er knyttet til potensiell sen oppdagelse og anerkjennelse av PTSD, samt tidsforsinkelsen i innlevering av krav. Tidens gang kan komplisere bestemmelsen av årsakssammenhengen mellom de(n) traumatiske hendelsen(e) under utplassering i en FN-operasjon og PTSD. For at årsakssammenhengen skal kunne fastslås, må kravdokumentasjonen inneholde en oversikt over fordringshaverens tjenestegjøring i FN-operasjon(er), samt registreringer av de(n) traumatiske hendelsen(e) som forårsaket PTSD.

12. Etter henvendelse ble den rådgivende komité informert om at det eksisterende FNs varslingsystem for skader (NOTICAS) kun registrerte fysiske skader eller dødsfall under deployering. Deployeringsjournaler og dokumentasjon av de(n) traumatiske hendelsen(e) for å underbygge PTSD-påstander ble derfor vanligvis gitt fra andre kilder, som FN, nasjonale eller tredjepartsrapporter, media og personlige beretninger, samt nasjonale vurderings- og kompensasjonsprosedyrer. Komitéen ble imidlertid også informert om at sekretariatet hadde utviklet et nytt hendelsesrapporteringssystem for å registrere hendelser i feltoperasjonene og data om flere personell involvert i en hendelse, selv om personellet ikke ble skadet. Systemet, som vil kreve en profesjonell sikkerhetsoffiser i hver feltoperasjon og ekstra støtte fra hovedkvarteret for opplæring og tilsyn, ennå ikke hadde blitt lansert på grunn av konkurrerende prioriteringer knyttet til COVID-19. **Den rådgivende komitéen understreker viktigheten av at FN oppretter og vedlikeholder korrekte registre om utplassering av uniformert personell og om hendelser som skjer under deployering, sammen med eventuell screeninginformasjon før deployering, der tilgjengelig, og ser frem til å motta oppdatert informasjon om det planlagte hendelsesrapporteringssystem i sammenheng med neste rapport om oversikten over finansieringen av FNs fredsbevarende operasjoner.**

13. Etter forespørsel ble den rådgivende komitéen videre informert om at medlemsstatene som sendte inn dødsfalls- og uførhetskrav hadde hovedansvar for å etablere nasjonale systemer og prosesser for å fremskaffe troverdige, profesjonelle og anerkjente bevis for årsakssammenhengen mellom dødsfall eller skade og hendelser knyttet til deployering til en FN-operasjon. Flere faktorer kan imidlertid føre til ulikheter i innlevering av rettidige og godt begrunnede PTSD-påstander, som eksistensen av en nasjonal policy for PTSD, bevissthet blant uniformert personell, kulturelle årsaker og et utilstrekkelig nivå av PTSD-relaterte helsetjenester. I et forsøk på å redusere forskjeller ga sekretariatet veiledning og støtte til medlemslandene for å sende inn dødsfalls- og uførhetskrav, inkludert PTSD, og også fra sak til sak. I følge sekretariatet kan potensielle tilleggsinitiativer inkludere opplærings- og utdanningskampanjer samt koordinering av kliniske tjenester som kan leveres virtuelt. Økonomiske ressurser knyttet til disse og andre tiltak gjenstår å fastsette.

14. **Den rådgivende komité er bekymret for at utfordringene knyttet til potensielt sent oppstått PTSD og de ulike nasjonale tilnærmingene til PTSD-håndtering vil føre til betydelige forskjeller i tilgangen til PTSD-kompensasjon for uniformert personell. Komitéen understreker viktigheten av prinsippet om likebehandling av medlemslandene og oppfordrer generalsekretæren til å gjøre sitt ytterste for å lette prosessen for innsending av krav, i nær koordinering med relevante interessenter og innenfor eksisterende ressurser, inkludert de dedikerte stillingene i Department of Operational Support (se paragraf 5 ovenfor).**

15. Den rådgivende komité bemerker at erstatningsordningen for dødsfall og uførhet godkjent av generalforsamlingen i resolusjon [52/177](#), hvis prinsipper omfatter PTSD-krav, gjelder erstatning for hendelser som har skjedd etter 30. juni 1997. Ved henvendelse ble komitéen informert om at før vedtakelsen av resolusjon [52/177](#), var kompensasjon for dødsfall og uførhet utbetalt til personell i troppebidrag utelukkende basert på de nasjonale standardene som ble vedtatt av de troppe- og politibidragstende nasjonene, som varierte betydelig og resulterte i ulik behandling. Komitéen merker seg at en rekke pågående PTSD-krav gjelder tjenestegjøring før 30. juni 1997, inkludert 352 krav for UNPROFOR, 13 krav for UNGCI, 9 krav for UNFICYP og 8 krav for UNIKOM. Komitéen bemerker at sekretariatet har betalt erstatning for noen av disse kravene (se punkt 33 nedenfor). **Den rådgivende komitéen bemerker at tilnærmingen til krav om dødsfall og uførhet godkjent av generalforsamlingen i sin resolusjon [52/177](#) var ment å adressere den tidligere ulike tilgangen til erstatning, og understreker viktigheten av å behandle krav, inkludert PTSD-krav, i henhold til resolusjonens intensjon.**

16. I sin rapport angir generalsekretæren at generalforsamlingen ikke har satt noen frister for medlemsstatene til å sende inn dødsfalls- og uførhetskrav til FN (A/76/662, paragraf 32). Den rådgivende komité ble på anmodning informert om at sekretariatet ikke ville gå inn for å innføre frister for innlevering av PTSD-krav, gitt den potensielle forsinkelsen i oppdagelse og anerkjennelse av PTSD og mulig innlevering av slike krav på et senere tidspunkt fra medlemsstater som er i ferd med å utvikle systemer for PTSD-vurdering og kompensasjon. **Den rådgivende komité er av den oppfatning at fastsettelse av frister for innlevering av PTSD-krav er en politisk beslutning innenfor generalforsamlingens ansvarsområde.**

B. Etablering av reservefond

17. I sin rapport angir generalsekretæren at erstatning for dødsfall og uførhetskrav, inkludert PTSD-uførhetskrav, utbetales fra det relevante operasjonsbudsjettet så lenge operasjonen er aktiv (ibid., para. 7). Ressurser for erstatningskrav knyttet til avsluttede operasjoner, som utgjør det store flertallet av utestående PTSD-krav, er imidlertid ikke lett tilgjengelig. Generalsekretæren foreslår derfor å opprette et reservefond for erstatning av dødsfall og uførhetskrav knyttet til avsluttede operasjoner, mens erstatning for krav knyttet til aktive operasjoner fortsatt skal utbetales over den aktuelle operasjonens budsjett (ibid. paragraf 40).

Omfanget av det foreslåtte reservefondet

18. Generalsekretæren foreslår at reservefondet dekker erstatningskrav for krav ved dødsfall og uførhet, omfattende både PTSD og fysisk funksjonshemming, for uniformert personell knyttet til avsluttede operasjoner (ibid., paragraf 40). Den rådgivende komité ble etter henvendelse informert om at ettersom prosedyrene som gjelder for dødsfalls- og uførhetskrav også gjelder for PTSD, ble det foreslått at det utbetales erstatning fra samme reservefond for alle slike krav knyttet til avsluttede operasjoner som ikke har tilgjengelige midler. Komitéen ble videre informert om at erstatningskrav for fysisk invaliditet også kunne fremsettes år etter hendelsene som forårsaket dem, også når tjenesten var avsluttet, siden varig funksjonstap ble beregnet ved fullført behandling og etter at maksimal medisinsk bedring var oppnådd. For øyeblikket var det ni uavklarte krav relatert til dødsfall og fysisk funksjonshemming oppstått i avsluttede operasjoner. **Den rådgivende komité bemerker at forslaget fra generalsekretæren om opprettelse av et reservefond som skal dekke alle dødsfalls- og uførhetskrav, inkludert PTSD-krav, knyttet til avsluttede fredsbevarende operasjoner, er utenfor omfanget av komiteens anbefalinger godkjent av generalforsamlingen (se vedtak 74/280 og 75/293, samt A/74/809, paragraf 21, og A/75/849 paragraf 60). Komiteen bemerker også at selv om forslaget omfatter hele spekteret av dødsfalls- og uførhetskrav, er analysen presentert av generalsekretæren begrenset til estimeringen av utbredelsen av og prosessen for å kompensere PTSD-krav og relaterte implikasjoner, og underbygger ikke den foreslåtte inkluderingen av hele spekteret av dødsfalls- og uførhetskrav (se punkt 22 nedenfor).**

Beløp på foreslått reservefond

19. Generalsekretæren foreslår at reservefondet får sine inntekter fra en gjentakende avgift på 0,5 prosent av de totale utgiftene til troppe- og politipersonell som skal belastes hver fredsbevarende og særskilt politisk operasjons budsjett. For eksempel vil den potensielle kostnaden på 0,5 prosent av de totale uniformerte personellkostnadene for perioden 2019/20 (omtrent 1,3 milliarder dollar) beløpe seg til rundt 6,6 millioner dollar. Det er antydning i rapporten at den foreslåtte finansieringsmetodikken er lik den eksisterende mekanismen under vedlegg D til personalreglementet og regler for utbetaling av erstatning for dødsfall og uførhetskrav fra sivilt ansatte, som får sine inntekter fra en avgift på 0,5 pr. prosent av netto grunnlønn, inkludert etterjustering. Fondsbalansen vil bli regelmessig overvåket mot beløpet som trengs for kompensasjon basert på antall og status for utestående krav, samt operasjonelle forhold, som for eksempel nedleggelse av en operasjon. Justeringer av reservefondet og/eller dets finansieringssats vil bli foreslått for generalforsamlingen. Videre foreslås det at sekretariatet skal rapportere til forsamlingen om fondets status og kravene behandlet på årsbasis (A/76/662, punkt 41).

20. Etter henvendelse ble den rådgivende komiteen informert om at sekretariatet anslår at den omtrentlige årlige kostnaden på 6,6 millioner dollar ville være passende for å dekke etterslepet av PTSD-

krav på ca. 4 millioner dollar og et passende beløp for å møte anslåtte fremtidige årlige forpliktelser på 51 millioner dollar for PTSD-kompensasjon for uniformert personell. Komitéen ble informert om at den årlige estimerte forpliktelsen på 51 millioner dollar ble beregnet ved å multiplisere medianen av PTSD-prevalensraten i den generelle militærbefolkningen som ble utplassert til freds- eller krigsoperasjoner (6 prosent) med både antall uniformerte personell (77.000 personell) og gjennomsnittlig kompensasjon for PTSD-krav (USD 11.000). Komiteen stiller spørsmål ved bruken av 6-prosentsraten, tatt i betraktning det store spekteret av mulige PTSD-rater for å estimere potensielt ansvar (se punkt 8 (a) ovenfor). Videre bemerker komitéen at en rate på 6 prosent i en befolkning på ca. 77.000 vil føre til 4.620 PTSD-tilfeller, et tall som er minst seks og tre ganger de estimerte antall skader (754 til 1.510) forventet av sekretariatet i nær fremtid (se punkt 8 (c) ovenfor) og mer enn 10 ganger antallet PTSD-krav mottatt siden 2017. Videre, i vedlegg IV til hans rapport om oversikten over finansieringen av FNs fredsbevarende operasjoner ([A/76/717](#)), viser generalsekretæren til utbetaling av USD 5.697.000 i 2021 i dødsfalls- og uførhetskrav, med et ventende beløp på USD 8.862.000. Komiteen bemerker at totalsummen på 14.559.000 dollar, som inkluderer 4.269.000 dollar relatert til pågående PTSD-relaterte krav, er langt mindre enn de anslåtte 51 millioner dollar for PTSD-kompensasjon. **Den rådgivende komité anser at det årlige estimerte ansvaret for PTSD-kompensasjon anslått av sekretariatet til 51 millioner dollar ikke er underbygget, inkludert på grunn av usikkerheten angående PTSD-prevalensraten hos uniformert personell deployert i FN-operasjoner, og bemerker at det i stor grad overgår erfaringen med både eksisterende og forventede PTSD-krav, og faktisk overstiger forpliktelsene knyttet til alle dødsfalls- og uførhetskrav basert på data rapportert for 2021 og på krav som er innsendt til dags dato (se avsnitt 22 nedenfor).**

21. Etter forespørsel ble den rådgivende komitéen informert om at det foreslåtte reservefondet i utgangspunktet ville bli investert i FNs kortsiktige investeringsmasse og deretter overført til forskjellige eiendeler, inkludert langsiktige investeringsmidler. De første forvaltningshonorarene forventes å være fra 0,25 til 0,5 prosent av de forvaltede eiendelene.

22. **I lys av sine observasjoner ovenfor (se punkt 18 og 20 ovenfor), anser den rådgivende komité at det foreslåtte årlige reservefondet for erstatning for dødsfall og uførekrav, inkludert PTSD-krav knyttet til avsluttede fredsbevarende operasjoner, ikke har vært tilstrekkelig begrunnet, og fraråder etableringen (se punkt 27 nedenfor).**

C. Andre kompensasjonsmodaliteter

23. Den rådgivende komité ble etter henvendelse informert om at sekretariatet mente at opprettelse av et reservefond var det beste alternativet som var tilgjengelig, da det ville dekke utestående krav, fremtidige krav knyttet til avsluttede operasjoner og fremtidige krav knyttet til for tiden aktive operasjoner etter deres stenging. Det vil også sikre at hver operasjon bærer en rimelig kostnad for de fremtidige kostnadene som oppstår fra operasjonene, gitt at forslaget om å opprette reservefondet var basert på en prosentandel av refusjonskostnadene til de troppe- og politibidragstende landene.

24. Den rådgivende komité bemerker at rapporten fra generalsekretæren ikke presenterer alternativer til den foreslåtte etableringen av et reservefond.

Ved forespørsel ble komiteen informert om at sekretariatet ikke anså andre alternativer som levedyktige, inkludert de som er skissert nedenfor:

(a) Bruk av midler fra avsluttede operasjoners kontoer for utbetaling av kompensasjon for utestående PTSD-krav knyttet til avsluttede operasjoner med tilstrekkelig saldo ble ikke ansett som et mulig alternativ, verken gjennom en spesiell avgift mot gjenværende midler i avsluttede operasjoner eller en egen særskilt beskatning, som begge vil bli supplert med en løpende tilleggsinnkreving av penger fra medlemslandene. Komitéen ble informert om at sekretariatet ikke har myndighet til å behandle nye krav for avsluttede operasjoner, uten nye vedtak fra generalforsamlingen. I tillegg måtte sekretariatet holde alle avsluttede operasjoners kontoer aktive inntil det hadde grunnlag for å fastslå at det ikke ville oppstå ytterligere PTSD-krav. Videre, ifølge sekretariatet, endret bidragsskalaene for fredsbevarende operasjoner seg etter hvert som medlemslandenes sammensetning endret seg. Komitéen merker seg at siden etableringen av bidragsskalaene for de fredsbevarende operasjonene i generalforsamlingens resolusjon [55/235](#), har

endringer i de relative økonomiske og demografiske omstendighetene i medlemsstatene, som blant annet manifestert i bruttonasjonalinntekten per kapital, hatt større innvirkning på deres vurderte bidrag til finansieringen av fredsbevarende operasjoner enn FNs medlems sammensetning. På grunnlag av data som er gitt til den, bemerker komitéen at alle avsluttede operasjoner som det er pågående PTSD-krav fra, er operasjoner som har en tilstrekkelig saldo til å dekke de utestående krevde beløpene. Komitéen bemerker også at utbetalinger fra den gjenværende saldoen til UNPROFOR ble foretatt i 2017 for PTSD-krav knyttet til den operasjonen (se punkt 33 nedenfor);

(b) Komitéen ble informert om at muligheten for å benytte støttekontoen for fredsbevarende operasjoner, som opprinnelig var forespeilet av generalsekretæren (se [A/74/743](#)), ikke ble foreslått i lys av generalforsamlingens tilslutning til komiteens anbefaling om de 3,5 millioner dollar som var foreslått i budsjettet for 2020/21 for å adressere etterslepet av utestående PTSD-krav. Komitéen minner om at komitéen på det tidspunktet hadde anbefalt å motsette seg dette kravet i påvente av at en utredning om saken skulle gjennomføres så snart som mulig (se punkt 5 ovenfor);

(c) Når det gjelder potensiell bruk av uforutsette og ekstraordinære utgifter eller en tilsagnsmyndighet, ble komitéen informert om at et budsjettforslag for et rimelig beløp av et kjent ansvar som kunne forventes, ville være en mer hensiktsmessig løsning. Komitéen minner om den nåværende usikkerheten angående antall og tidspunkt for forventede tilfeller, og usikkerheten i data om PTSD-prevalensraten blant uniformert personell;

(d) Bruken av kommersiell forsikring ble ikke ansett som mulig på grunn av antall uniformerte personell, tidsforsinkelsen i gjenkjennelsen av PTSD og kostnadene forbundet med den nødvendige dekningen. Komitéen merker seg at FN har en forsikring for forsettlig handlinger for å dekke ansatte og andre kvalifiserte personer over hele verden for død eller funksjonshemming forårsaket av en forsettlig handling eller krig, inkludert, siden 2006, varige funksjonshemninger forårsaket av kronisk PTSD.

25. Den rådgivende komité vurderer at andre modaliteter kunne vært presentert for å muliggjøre en mer fullstendig behandling i generalforsamlingen, inkludert tiltak for å håndtere etterslepet i betaling av utestående PTSD-krav knyttet til avsluttede fredsbevarende operasjoner sammen med tiltak for nye krav, som f.eks. betal-etter-bruk-tilnærming i sammenheng med årlige budsjetter.

26. Den rådgivende komité uttrykker igjen bekymring angående det betydelige antallet utestående PTSD-krav og understreker behovet for å håndtere det eksisterende etterslepet så snart som mulig (se også [A/74/809](#), paragraf 21). Komiteen vurderer spesielt at de konsoliderte netto kontantbeholdningene til de fredsbevarende operasjonene med et netto kontantoverskudd kan gi mulighet til å gjøre opp alle forfalte utbetalinger til troppe- og politibidragstende land, inkludert eksisterende PTSD-krav knyttet til avsluttede operasjoner. Komitéen er av den oppfatning at tildeling av utgiftsmyndighet for midler som gjenstår i avsluttede operasjoner er en politisk sak for behandling av generalforsamlingen (se også [A/76/738](#), punkt 9). Når det gjelder nye PTSD-krav knyttet til avsluttede fredsbevarende operasjoner, vurderer komiteen at det kan gis fullmakt til å utbetale erstatning enten fra renteopptjening fra det fredsbevarende reservefondet eller gjennom støttekontoen for fredsbevarende operasjoner.

27. Når det gjelder betaling av PTSD-krav knyttet til avsluttede politiske særoperasjoner, anser den rådgivende komitéen at det vil være nødvendig med egne ordninger. Slike ordninger kan omfatte en betal-som-du-går-tilnærming eller bruk av vedlegg D reservefond under det regulære budsjettet. Komiteen er av den oppfatning at enhver beslutning om å utvide bruken av reservefondet vedlegg D for uniformert personell i spesielle politiske operasjoner er en politisk beslutning innenfor generalforsamlingens ansvarsområde. Når det gjelder krav knyttet til aktive fredsbevarende- og politiske særoperasjoner, har utvalget imidlertid ingen innvendinger mot fortsatt utbetaling over de respektive operasjonsbudsjettene.

D. Forebygging og demping av posttraumatisk stresslidelse

28. I sin rapport diskuterer generalsekretæren forhold knyttet til forebygging og lindring av PTSD hos uniformert personell. I følge resultatene fra undersøkelsen av land som bidrar med tropper og politiavdelinger, er de mest brukte praksisene for forebygging av PTSD trening og screening. Screeningen av høyrisikogrupper, slik som kontingentenheter som nylig er repatriert fra høyrisikoperasjon, hjelper med tidlig identifisering, slik at potensielt alvorlige problemer kan reduseres eller behandles før de forverres og blir kroniske (A/76/662, para. 26). Etter henvendelse ble den rådgivende komitéen informert om at FN for øyeblikket ikke krever psykologisk screening før eller etter deployering. Dataene om medisinske utgifter for deployering levert av deltakende troppe- og politibidragstende land er basert på standard obligatoriske medisinske krav før deployering av uniformert personell. I følge sekretariatet, dersom generalforsamlingen skulle be om fremtidig inkludering av PTSD-screening etter utplassering som en kostnadskategori, er det dagens oppfatning blant de medisinske ekspertene i sekretariatet at en slik screening ikke vil utelukke fremtidige PTSD-krav. **Komitéen bemerker at eventuelle revisjoner av det gjeldende metodiske rammeverket for den fireårige undersøkelsen, som avtalt i resolusjon 67/261, forblir under generalforsamlingens eksklusive ansvar, og kostnadskategoriene som er inkludert i den nåværende undersøkelsen er som fastsatt av forsamlingen. Komitéen er av den oppfatning at kostnadskategorier utgjør en politisk sak som skal avgjøres av generalforsamlingen (se også A/76/757, punkt 6).**

29. Etter henvendelse ble den rådgivende komité også informert om at innsats rettet mot å forebygge PTSD og andre psykiske lidelser hos uniformert personell var et delt ansvar for FN, medlemsstatene og enkeltpersoner, i alle faser av hver deployeringssyklus. Sekretariatet hadde foreløpig ikke kapasitet til å proaktivt håndtere eller redusere risikoen for PTSD knyttet til deployering av uniformert personell. Et forslag om ytterligere utplassering av militærpsykiatriske sykepleiere og/eller psykiatere i nivå II sykehus vil bli diskutert i arbeidsgruppen for kontingenteid materiell i 2023. I tillegg startet et toårig prosjekt om psykisk helsestrategi for uniformert personell i februar 2022, som vil inkludere initiativer for å forebygge og dempe PTSD. Ifølge sekretariatet, kan potensielle tillegg tiltak omfatte målrettet opplæring; en bevisstgjøringskampanje; kjønnsespesifikke initiativer; enhetlige journalføringssystemer for deployert uniformert personell og store stressfaktorer; et koordineringsnettverk mellom sekretariatet, feltoperasjoner og medlemsstatene; støtte til troppe- og politibidragstende land med utilstrekkelig psykisk helsefaglig kapasitet gjennom bilateral bistand og partnerskap; koordinering av kliniske tjenester som skal leveres eksternt; og utvikling av retningslinjer og prosedyremanualer. Slike initiativ vil kreve separat finansiering, med krav som skal fastsettes, på grunnlag av videre forskning og handlingsplaner utviklet i samråd og samarbeid med medlemsstatene.

30. **Den rådgivende komité understreker viktigheten av forebygging og avbøtende tiltak som en del av en bærekraftig og hensiktsmessig tilnærming til håndtering av PTSD hos uniformert personell. Komitéen oppfordrer generalsekretæren til å forfølge ytterligere konsultasjoner med relevante interessenter med sikte på å identifisere og maksimere muligheter for forebygging og avbøtende tiltak, inkludert gjennom partnerskap, innenfor eksisterende ressurser. Komitéen ser frem til å motta informasjon om innsatsen som gjøres i forbindelse med neste rapport om oversikten over finansieringen av FNs fredsbevarende operasjoner.**

V. Status for krav om posttraumatisk stresslidelse

31. Den rådgivende komité ble etter henvendelse informert om at det var mottatt totalt 466 krav per 15. mars 2022.

Lukkede krav

32. Den rådgivende komité fikk på forespørsel informasjon om betalte krav (se tabell 1 nedenfor).

Table 1
Summary of post-traumatic stress disorder claims paid by the Secretariat

<i>Mission</i>	<i>Entity</i>	<i>Number</i>	<i>Source of funding</i>	<i>Year of service</i>	<i>Date received</i>	<i>Date paid</i>	<i>Amount paid (United States dollars)</i>	<i>Processing time (months)</i>
Active mission								
United Nations Multidimensional Integrated Stabilization Mission in Mali	Peacekeeping operation	1	Mission	2017	31/10/2019	23/6/2020	18 480	7
United Nations Peacekeeping Force in Cyprus	Peacekeeping operation	1	Mission	1990	22/11/2017	30/12/2019	11 550	25
United Nations Interim Force in Lebanon	Peacekeeping operation	13	Mission	2007	25/7/2019	4/2/2020	13 860	6
				2011	20/12/2017	27/4/2020	13 090	28
				2011	20/3/2018	27/4/2020	10 010	25
				2011	20/2/2018	27/4/2020	13 090	26
				2011	17/1/2018	27/4/2020	13 090	27
				2010	17/1/2018	3/6/2021	10 010	40
				2010	2/5/2018	24/1/2022	7 700	44
				2011	27/9/2018	27/4/2020	13 090	19
				2009	18/12/2018	27/4/2020	10 010	16
				2011	18/11/2019	27/4/2020	7 700	5
				2009	12/2/2021	2/7/2021	3 850	4
				2011	12/2/2021	2/7/2021	11 550	4
				2007	7/7/2017	13/11/2018	10 500	16
United Nations Interim Administration Mission in Kosovo	Peacekeeping operation	4	Mission	2001	16/6/2017	12/3/2020	10 010	32
				2008	18/11/2019	12/3/2020	11 550	3
				2002	16/7/2020	16/7/2021	11 550	12
				1999	31/3/2014	25/8/2014	7 000	5
United Nations Truce Supervision Organization	Peacekeeping operation/ regular budget	1	Mission	2011	20/2/2018	25/8/2021	10 010	42
Subtotal		20					217 700	
Closed missions								
United Nations Operation in Côte d'Ivoire	Peacekeeping operation	1	Mission	2008	29/12/2009	24/9/2010	15 000	8
United Nations Protection Force	Peacekeeping operation	2	Mission	1992	8/1/2016	15/9/2017	10 500	20
				1993	8/1/2016	15/9/2017	14 000	20
Subtotal		3					39 500	
Other								
United Nations Guards Contingent in Iraq	Other	1	United Nations Assistance Mission for Iraq	1993	31/3/2014	12/1/2015	7 000	9
Subtotal, closed missions		4					46 500	
Total		24					264 200	

33. Den rådgivende komité ble informert om at per 15. mars 2022 var 24 krav betalt, bestående av: (a) 20 krav betalt fra budsjettene til aktive operasjoner, for et totalt beløp på USD 217.700; og (b) fire krav fra avsluttede operasjoner betalt som følger: (i) et beløp på USD 24.500 for to krav relatert til UNPROFOR ble betalt fra de gjenværende saldoene til UNPROFOR; (ii) et beløp på USD 15.000 knyttet til ett krav for (UNOCI) ble betalt fra operasjonets budsjett da UNOCI fortsatt var aktiv; og (iii) et beløp på USD 7.000 for ett krav relatert til United Nations Guard Contingent in Iraq (UNGCI) ble betalt fra FNs bistandsmisjon for Irak (UNAMI) under det vanlige budsjettet. **Den rådgivende komité bemerker tidligere at to krav knyttet til UNPROFOR ble utbetalt i 2017 fra de gjenværende saldoene for den avsluttede operasjonen (se [A/74/809](#), punkt 19; se også punkt 24 (a) ovenfor) og bemerker at erstatning for ett krav for UNGCI ble betalt fra UNAMIs midler under det regulære budsjettet.**

34. Den rådgivende komité ble også informert om at fem krav var avvist. Av de avviste kravene ble ett gjenåpnet og ventet for tiden på ny vurdering, slik den aktuelle medlemsstaten ba om.

35. Den rådgivende komité minner om at generalforsamlingen i sin resolusjon [52/177](#) og påfølgende resolusjoner ba generalsekretæren om å avgjøre dødsfalls- og uførhetskrav så snart som mulig, men ikke senere enn tre måneder fra datoen for innlevering av et krav . Komiteen bemerker, fra tabell 1 ovenfor, at behandlingstiden for de betalte PTSD-kravene, med unntak av én sak knyttet til FNs midlertidige administrasjonsmisjon i Kosovo, overskred den tremåneders fristen fastsatt av forsamlingen, med ni saker knyttet til aktive operasjon som hadde pågått i mer enn to år (se punkt 26 ovenfor).

Pågående krav

36. Den rådgivende komité ble etter henvendelse informert om at totalt 438 PTSD-krav mottatt siden 2017 er under behandling (se tabell 2 nedenfor). Komiteen ba om, men mottok ikke, informasjon om de spesifikke årsakene til de økte innleveringene av PTSD-krav siden 2017 eller statistiske data om nasjonaliteten til alle saksøkere. **Den rådgivende komiteen anbefaler at generalforsamlingen ber generalsekretæren om å gi informasjon om grunnlaget for den økte innsendingen av PTSD-krav og om nasjonaliteten til fordringshavere for alle PTSD-krav mottatt av sekretariatet, til forsamlingen på tidspunktet for behandling av denne rapporten og i sammenheng med neste rapport om oversikten over finansieringen av FNs fredsbevarende operasjoner.**

Tabell 2

Sammendrag av utestående krav om posttraumatisk stresslidelse mottatt av sekretariatet siden 2017

<i>Mission</i>	<i>2017</i>	<i>2018</i>	<i>2019</i>	<i>2020</i>	<i>2021</i>	<i>2022 (as at 15 March)</i>	<i>Total</i>
United Nations Assistance Mission in Afghanistan					1		1
United Nations Assistance Mission for Iraq		1					1
United Nations Confidence Restoration Operation in Croatia	1	1					2
United Nations Peacekeeping Force in Cyprus	1	5	3				9
United Nations Guards Contingent in Iraq	6	4	1		1	1	13
United Nations Interim Force in Lebanon			1		13	24	38
United Nations Iran-Iraq Military Observer Group	1						1
United Nations Iraq-Kuwait Observation Mission	5	1	1	1			8
United Nations Mission in Ethiopia and Eritrea	2		1	1			4
United Nations Mission in the Sudan	1					1	2
United Nations Military Observer Group in India and Pakistan				1		1	2
United Nations Preventive Deployment Force		3				2	5
United Nations Protection Force	133	124	28	29	18	20	352
Total	150	139	35	32	33	49	438

37. Den rådgivende komité bemerker at flertallet av kravene gjelder UNPROFOR (352 krav) og for det meste ble mottatt i 2017 (133 krav) og 2018 (124 krav). Til sammenligning er operasjonen med det nest største antallet krav UNIFIL, med 38 krav, for det meste sendt inn i 2021 og 2022. Ett eller bare en håndfull krav per år har blitt mottatt i løpet av 2017 – 2022-perioden med hensyn til alle andre operasjoner med pågående krav. Informasjon om det uforholdsmessig høyere antallet krav knyttet til UNPROFOR sammenlignet med andre operasjon ble etterspurt, men ikke gitt.

38. Informasjon gitt til den rådgivende komité indikerer at de utestående PTSD-kravene per 15. mars 2022 beløper seg til: (a) USD 4.091.820 for krav knyttet til avsluttede fredsbevarende operasjoner, og alle gjelder operasjon med netto kontantbeholdning og tilstrekkelige overskudd (United Nations Confidence Restoration Operation in Croatia, United Nations Iran-Iraq Military Observer Group, UNIKOM, United Nations Mission in Ethiopia and Eritrea, United Nations Mission in Sudan, UNPREDEP og UNPROFOR); (b) USD 976.430 for krav knyttet til aktive operasjon (FNs bistandsmisjon i Afghanistan; UNAMI; UNFICYP; UNIFIL; og FN's militære observatørgruppe i India og Pakistan); og (c) USD 134.750 for krav relatert til UNGCI .

VI. Konklusjon

39. Handlingen som det bes om fra generalforsamlingen, finnes i paragraf 47 i rapporten fra generalsekretæren. **Med forbehold om sine observasjoner og anbefalinger (se punktene 4, 7, 8, 12, 14, 15, 16, 18, 20, 22, 25, 26, 27, 28, 30, 33 og 36 ovenfor), anbefaler den rådgivende komitéen at generalforsamlingen tar rapporten fra generalsekretæren til etterretning.**